

МАТЕРИАЛИ И КРИТИЧНИ БЕЛЕЖКИ ЗА ФЛОРАТА НА БЪЛГАРИЯ

НИКОЛАЙ АНДРЕЕВ

При обработката на хербарни материали, събиращи през 1976—1991 г., бяха установени нови данни за разпространението на 26 таксона (10 вида, 4 подвида, 10 разновидности, една форма и един хибрид) висши растения. Други два вида бяха потвърдени за националния фитофонд.

Във връзка с таксономичното проучване на различни родове за проекта „Флора на НР България“ бяха ревизирани колекции, съхранявани в бившата Чехословакия — Department of Botany, National Museum in Prague (PR); Herbarium, Universitatis Carolinae Facultatis Scientiae Naturalis Institutum Botanicum (PRC). Сред техния фонд бяха намерени образци с български произход, които са събиращи предимно от И. Урумов в периода 1906—1935 г. Материалите позволяха да се докаже реалното разпространение на 20 таксона в различни флорни окръзи на страната. Тези им находища са отнесени в рубриката „посочва се“ във „Флора на НР България“ (1976, 1979, 1982, 1989). Получените резултати са още едно добро доказателство към изказаното напоследък мнение, че в преобладаващия брой случаи хорологичната информация, съдържаща се в публикациите на Урумов, има обективен характер. Освен това повечето от данните, установени в прегледаните колекции в Прага, са потвърдени от собствен материал. Той е обозначен според правилата за излагане на хорологичната информация в България.

За няколко редки вида, обект на „Червена книга на НР България“ (1984), са посочени неизвестни досега популации. Коригирано е разпространението в България на един вид и е уточнен ареалът на друг, погрешно дадени във „Флора на НР България“ (ФНРБ).

Резултатите са изложени в съответствие с принципите и условията за представяне на хорологичната информация у нас, разработени от Ко жухаров, Пеев и Николов (1983).

В зависимост от характера на информацията и за по-голяма прегледност таксоните са групирани в няколко раздела. Те са наредени по систематичен принцип, възприет във ФНРБ. Материалите от отделните находища са депозирани в хербариума на Института по ботаника с ботаническа градина (SOM).

НОВИ НАХОДИЩА

3060.12430.3130. *Epipactis helleborine* (L.) Cogn. subsp. *helleborine*; FM-93; SC (HA) SOM 150 589

Пирин: резерват „Баюви дупки—Джинджирица“ — влажни тревисти места в местн. Парев гроб, 1750 м надм. в., с цветове, 24. VI. 1976 г.

0500.02400. *Anemone nemorosa* L. f. *hirsuta* Wiegz., FM-93; SC(HA) SOM 150 590

Пирин: резерват „Баюви дупки—Джинджирица“ — сенчести места в съобщества на *Pinus peuce* Grisb. недалеч от местн. Погледец, 1850 м надм. в., с цветове, 15. VI. 1977 г.

6550.26510. *Potentilla detommasii* Tep. var. *holosericeae* (Griseb.) Haussk n.; FM-93; SC(HA) SOM 150 592; GL-18; SC(HA) SOM 150 591

Северен Пирин: резерват „Баюви дупки—Джинджирица“ — сухи каменисти места в циркус Каменитица, 1950 м надм. в., с цветове, 15. VII. 1978 г.; Славянка: резерват „Алиботуш“ — скалисти места в разредени съобщества на *Pinus heldreichii* Christ., 1600 м надм. в., с цветове, 27. VI. 1980 г.

6330.26960. *Psoralea bituminosa* L. var. *plumosa* (Reichenb.) Reichenb.; LG-34; SC(HA) SOM 150 593

Средни Родопи: Добростански масив — тревисти места около пътя между селата Тополово и Орешец, Асеновградско, на около 850 м надм. в., с цветове, 12. VI. 1985 г.

Неясна е причината за отсъствието на Родопите в разпространението изобщо на вида в Кузманов (1976а). Още повече, че той е сравнително широко разпространен в Южна и равнините на Северна България. В литературата също са съобщавани находища от Родопите (Velenovsky, 1891).

5730.23250. *Ononis adenotricha* Boiss.; FM-64; SC(HA) SOM 150 594

Западни гранични планини: Влахина планина — сухи тревисти и каменисти места около с. Лешко, Благоевградско, с цветове, 18. VI. 1986 г.

5730.23270. *O. reclinata* L. var. *inclusa* Rouy; GL-28; SC(HA) SOM 150 595

Славянка: каменисти места в разредени съобщества на *Ostrya carpinifolia* Scop., с цветове и плодове, 8. VII. 1981 г.

8240.35350. *Trigonella gladiata* Stev. ex M. B.; GL-18; SC(HA) SOM 150 596

Славянка: варовит склон в съобщество на *P. heldreichii*, 1550 м надм. в., с цветове и плодове, 25. VI. 1978 г.

8220.34750. *Trifolium aureum* Pol. var. *achtarovii* (Uglum.) Kož.; LG-24; SC(HA) SOM 150 596

Средни Родопи: Добростански масив — из храсталациите около с. Добростан, на около 900 м надм. в., с цветове и плодове, 12. VII. 1982 г.

8220.35070. *T. pignantii* Fauché et Chauv.; GL-28; SC(HA) SOM 150 597

Славянка: из разредени съобщества на *O. carpinifolia* и *Carpinus orientalis* Mill., на 1100 м надм. в., с цветове, 24. VI. 1978 г.

4540.19600. *Lathyrus sylvestris* L. var. *intermedius* Kož.; NH-19; SC(HA) SOM 150 598

Североизточна България: из разредените храсталаци, северозападно от гара Каспичан, Шуменско, с цветове, 25. VII. 1987 г.

3580.15290. *Geranium macrorrhizum* L. var. *kellereri* Stef. et D. Jord.; FM-93; SC(HA) SOM 150 599

Пирин: резерват „Баюви дупки—Джинджирица“ — влажни сенчести места покрай пътеката от Яворова поляна — местн. Парев гроб, 1850 м надм. в., с цветове, 22. VI. 1977 г.

3250.13060.3250. *Euphorbia barrelieri* Sav i subsp. *thessala* (Form.)
Во гн м.; LG-24; SC(HA) SOM 150 600

Средни Родопи: Добростански масив — скалисти места по склоновете на вр. Червена стена, в буферната зона на биосферния резерват „Червена стена“, 1450 м надм. в., с цветове и плодове, 5. VI. 1985 г.

3250.13240. *E. plathyphyllos* L. var. *literata* (Jacq.) Reichenb.;
LG-24; SC(HA) SOM 150 601

Средни Родопи: Добростански масив — тревисти места около Бачковския манастир, 450 м надм. в., с цветове и плодове, 25.VII. 1983 г.

3250.13311. *E. villosa* × *esula*; HJ-01; SC(HA) SOM 150 602

Североизточна България: влажни тревисти места при с. Лиси връх, Шуменско, с цветове, 19. VII. 1989 г.

8200.34680. *Tribulus terrestris* L. var. *orientalis* (A. Kerg.) Beck;
FM-60; SC(HA) SOM 150 603

Западни гранични планини: Малашевска планина — каменисти и тревисти места западно от с. Раздол, Благоевградско, с цветове и плодове, 19. VIII. 1984 г.

6460.25930. *Polygala major* Jacq. var. *bosniaca* Chodat; GL-18;
SC(HA) SOM 150 604

Славянка: тревисти места по югозападния склон на вр. Гоцев връх, на около 1900 м надм. в., с цветове, 10. VII. 1984 г.

6460.25950. *P. monspeliaca* L.; GL-28; SC(HA) SOM 150 606

Славянка: каменисти места около с. Нова Ловча, Благоевградско, на около 750 м надм. в., с цветове, 21. IV. 1981 г.

4100.17720. *Huetia cyprioides* (Guss.) Ball; FM-63; SC(HA) SOM 150 605

Западни гранични планини: Влахина планина — каменисти поляни по склоновете на вр. Кадица, 1750 м надм. в., с цветове, 5. VII. 1988 г.

1810.08560. *Chaerophyllum byzantinum* Boiss.; KG-88; SC(HA) SOM
150 607

Тракийска низина: влажни сенчести места около с. Черногорово, Пловдивско, с цветове и плодове, 29. VIII. 1987 г.

8250.35410.7810. *Trinia ramosissima* (Fisch. ex Trev.) Koch subsp.
ramosissima; GL-18; SC(HA) SOM 150 608

Славянка: тревисти и каменисти места над с. Голешово, Гоцеделчевско, на около 850 м надм. в., с цветове и плодове, 7. VIII. 1981 г.

1610.07350. *Carum carvi* L.; FL-67; SC(HA) SOM 150 609

Беласица: тревисти места по склоновете на вр. Тумба, на около 1650 м надм. в., с цветове, 22. VII. 1985 г.

4520.19330.4370. *Laserpicium siler* L. subsp. *siler*; FM-93; SC(HA) SOM
150 611; GM-03; SC(HA) SOM 150 610

Пирин: резерват „Баюви дупки—Джинджирица“ — варовити скали в местн. Погледец, 1900 м надм. в., с цветове и плодове, 11. VIII. 1979 г.; Стремни скалисти склонове — местн. Варницата, по пътя от Разлог за х. Яворов, 14. VIII. 1979 г.

Този подвид досега бе известен само от Средна Стара планина (Троянски балкан — защитена местност Козята стена).

2930.12030. *Echium russicum* J. F. Гмел.; FL-77; SC(HA)SOM 150 612
Беласица: сухи тревисти места над с. Яворница, Петричко, с цветове,
19. VI. 1991 г.

5800.23660.5415. *Origanum vulgare* L. subsp. *vulgare* var. *prismaticum*
Гауд.; МН-98; SC(HA)SOM 150 613

Североизточна България: Шуменско плато — из храсталаците над
с. Дивдядово, с цветове, 10. VII. 1989 г.

0070.00340. *Acinos suaveolens* (Sibth. et Sm.) G. Don.; FM-55; SC
(HA)SOM 150 614

Западни гранични планини: Влахина планина — открити каменисто-
тревисти места около с. Лисия, Благоевградско, на около 950 м надм. в.,
с цветове, 6. VII. 1988 г.

7200.30520. *Scabiosa balcanica* Vел.; FM-93; SC(HA)SOM 150 615

Пирин: резерват „Баюви дупки—Джинджирица“ — скални поляни в
циркус Каменитица, 2300 м надм. в., с цветове, 25. VII. 1978 г.

ВЪЗСТАНОВЕНИ ВИДОВЕ

8570.37390. *Viola pumila* Chaix; FN-65; SC(HA)SOM 150 616

Знеполски район: влажни ливади в съседство на Алдомировското бла-
то, с цветове, 21. V. 1991 г.

Видът има категория „изчезнал“ в „Червена книга на НРБългария“ (1984).
Аргументът за такава оценка е, че той не е събиран от естествените си нахо-
дища у нас от 1928 г. Щателното проучване на известните в литературата
находища, част от тях документирани с хербарни образци, всички обобще-
ни в Делипавлов (1979), засега показва, че *Viola pumila* е представен
реално в българската флора единствено с откритата през 1991 г. популация
при с. Алдомировци, Софийско. Тя има относително висока численост (при-
близително 180 индивида) и се характеризира с мозаична пространствена
структура, резултат от вегетативно размножаване. Участвува като асекта-
тор във фитоценоза с доминиране главно на *Poa sylvicola* Guss. и предста-
вители на род *Carex* L.

0520.02450. *Angelica archangelica* L.; NH-06; SC(HA)SOM 150 617

Североизточна България: влажни и сенчести места около р. Голяма
Камчия при с. Бели бряг, Шуменско, с цветове, 28. VIII. 1989 г.

Видът е съобщаван за Североизточна България — около Търговище и
Омуртаг от Йорданов (1921, 1924). Съществуват и други литературни
източници с данни за разпространението на *A. archangelica* по Черноморско-
то крайбрежие, в Стара планина, Витоша и Западни Родопи, представени от
Пеев (1982а). В достъпните ни хербариуми тези локалитети не са докумен-
тираны с образци. Това е главната причина той да се третира като съмнителен
за националния фитофонд във ФНРБ и в „Червена книга на НР България“,
1984 — „изчезнал (?) вид“. С установената малочислена популация (22 ин-
дивида) категорично се потвърждава видът и по всяка вероятност ще бъде
доказан в други местообитания на този флорен окръг, както и в Предбалкана.

ПОТВЪРДЕНИ ЛИТЕРАТУРНИ ДАННИ

3550.14940. *Genista lydia* Boiss.; LH-24; SC(HA)SOM 150 618

Източна Стара планина: сухи каменливи места около с. Топчийско,
Айтоско, с цветове, 16. VII. 1988 г.

Видът е съобщаван няколко пъти за този флорен район — Сливенско (Velenovsky, 1891) и Айтос (Урумов, 1909). Авторът на разработката във ФНРБ предполага, че това вероятно е вместо *G. januensis* (Кузманов, 1976б). Съхранен е образец на Урумов (Aitos, 1908), който съдържа всички характерни морфологични белези на *G. lydia* (PR—!).

1820.08660. *Chamaecytisus frivaldszkyanus* (Deg.) Kuzm.; LH-22; SC(HA)SOM 150 619

Средна Стара планина: из разредените храсталаци на варовити каменисти места в околностите на Карлово, с цветове, 15. VII. 1987 г.

Този рядък вид е с доказани находища през последните десетилетия само от Средните Родопи. Останалите 12 локалитета, разпръснати в различни флорни окръзи, са документирани с хербарни образци, съхранявани в SOM. Видът е съобщаван и за Сопот и Калофер от Урумов (1929). В PR се намира образец, събиран от И. Урумов в околностите на Сопот, VI. 1928 — sub *Cytisus leucanthus* Waldst. et Kit.

Намирането на вида и съхраненият образец доказват разпространението му в Средна Стара планина. Много е възможно установяването на вида в Източна Стара планина и Дунавската равнина.

0580.02810. *Anthyllis aurea* Wendl.; FN-81

Витошки район: In rupestribus calcareis ad Krapec, m. Vitoša, VI. 1889, leg. Stribrny, det. Velenovsky (PRC—!).

8220.34970.7640. *Trifolium michelianum* Sav. subsp. *balansae* (Boiss.) Petrova et Kož.; LG-33; SC(HA)SOM 150 620

Средни Родопи: Добростански масив — мочурливи места около пътя, свързващ селата Тополово и Орешец, с цветове, 5. VII. 1983 г.

Видът е съобщаван за този район от Velenovsky (1891 — sub *T. menechinianum* Clement.) по сбор на Сребърни, Асеновградско, VII. 1889 г. (PRC —!).

5040.21010. *Lythrum hyssopifolia* L.; FN-65; SC(HA)SOM 150 621

Знеполски район: влажни до заболатени ливади в района на Алдомировското блато, с цветове, 14. VII. 1990 г.

Видът е съобщаван за флорния окръг от Урумов (1935а). Образецът в PR е събиран от същия автор при с. Гълъбовци, Софийско, VI. 1929 г.

5810.23670. *Orlaya daucorlaya* Murb.; LG-24

Средни Родопи — Асеновградско, VII. 1908 г. — leg. et det. Урумов — sub *Daucus daucorlaya* (Murb.) Grude (PR—!).

7430.31690. *Seseli rhodopeum* Velt.; MH-89; SC(HA)SOM 150 622

Североизточна България: варовити скали в мест. Фисека, над с. Черенча, Шуменско, с цветове и плодове, 24. IX. 1989 г.

Този български ендемит с категория „рядък“ („Червена книга НР България“, 1984) е съобщаван за същия локалитет от Давидов (1905). Материали от тази част на страната не са запазени в нашите хербариуми и логично находището се дава като „посочва се“ — ФНРБ (1982).

5680.23020. *Oenanthe millefolia* Janka; LG-34; SC(HA)SOM 150 623

Средни Родопи: Добростански масив — из храсталациите при с. Мостово, Асеновградско, с цветове, 10. VIII. 1986 г.

Видът е български ендемит с категория „рядък“ („Червена книга НРБ“, 1984). Публикуван е за Средни Родопи, без конкретни находища от Урумов.

м о в (1912). В достъпните хербариуми няма материали от този флорен район и правилно видът е третиран като „посочва се за Родопите“. Същевременно образци са съхранени от Карлово, Калофер и Казанлъшко (PR, PRC —!). Вероятно на технически пропуск се дължи отсъствието им в разпространение-то, дадено в Пеев (1982б).

2090.09430.2380. *Cnidium silaifolium* (Jacq.) Simk. subsp. *silaifolium*; FM-96; SC(HA)SOM 150 624

Рила: сухи каменисти места около Рилския манастир, на около 1600 м надм. в., с цветове и плодове, 20. VII. 1988 г.

Видът е съобщаван за същия район от Ахтаров (1950), без да е депозиран материал в българските хербариуми.

6170.24870. *Peucedanum aegopodioides* (Boiss.) Vand.; FM-58; SC(HA)SOM 150 625

Знеполски район: Конявска планина — влажни сенчести места около с. Горна Козница, Пернишко, с цветове и плодове, 9. IX. 1985 г.

Видът също е съобщаван за този район (Урумов, 1935а), но липсват хербарни материали в българските и чешките хербариуми. Обективно флорният окръг е включен в „посочва се“ от Кузманов, Андреев (1982).

6170.24900. *P. austriacum* (Jacq.) Koch; FM-26; SC(HA)SOM 150 626

Западни гранични планини: скалисти места по склоновете на вр. Руен, Осоговска планина, 1850 м надм. в., с цветове, 16. VIII. 1985 г.

Урумов (1935а) публикува вида за планината, като материалът се оказва депозиран в PR (!). Той не е бил известен на авторите на разработката за ФНРБ (Кузманов, Андреев, 1982).

6170.24910. *P. carvifolia* Vill.; NH-43; SC(HA)SOM 150 627

Източна Стара планина: разредени храсталаци по склоновете на вр. Българка, Народен парк „Сините камъни“, 1050 м надм. в., с цветове и плодове, 22. IX. 1984 г.

За тази част на страната видът е съобщаван от Velenovsky (1898) и Урумов (1909). В прегледаните колекции не бяха намерени образци от района. С установената популация се допълва разпространението на вида, очертано от Кузманов, Андреев (1982) и представено на картен материал в Kuzmanov, Andreev, Georgieva, Mitrev (1987).

6170.24950.5630. *P. oligophyllum* (Griseb.) Vand. subsp. *aequiradiatum* (Vell.) Ach.; GL-18; SC(HA)SOM 150 628

Славянка: каменисто-тревисти места по склоновете на Гоцев връх, 2100 м надм. в., с цветове, 30. VIII. 1984 г.

Намирането на този български ендемит и „рядък вид“ („Червена книга на НРБ“, 1984) в Славянка, доказва съобщението на Стоянов (1921), неподкрепено с хербарен материал.

6170.24940. *P. officinale* L.; FM-76; SC(HA)SOM 150 629

Знеполски район: сухи тревисти места на 3 km северно от с. Кочерино-во, Дупнишко, с цветове и плодове, 12. X. 1989 г.

Събирането на вида в посоченото от Урумов (1906) находище и документирано в PR (!) подсказва, че е възможно той да бъде намерен и в други флорни окръзи, особено в тези от Южна България, включени в рубриката „посочва се“ във ФНРБ (1982).

6170.24930. *P. longifolium* Waldst. et Kit.; GN-08; SC(HA)SOM 150 630

Предбалкан: сухи каменисти и тревисти места в местн. Вратцата над Враца, с цветове и плодове, 21. IX. 1987 г.

Видът е събиран по същите места от Урумов през VIII. 1933 г. (PR—!). В многобройните находища, изброени в Урумов (1935б) за Врачански окръг, не бе потвърден при теренните проучвания. Възможно е видът в Северна България да има по-широко разпространение и част от локалитетите, приети за съмнителни във ФНРБ, да бъдат доказани.

6170.24920. *P. cervaria* (L.) Lapeug; KG-80; SC(HA)SOM 150 631

Средни Родопи: сухи каменисти места в района на с. Триград, Смолянско, с цветове и плодове, 18. VIII. 1990 г.

През последните години разпространението на този вид в Родопите беше поставено под съмнение (Кузманов, Андреев, 1982).

6070.24550. *Pastinaca umbrosa* Stev.; LG-15; SC(HA)SOM 150 632

Средни Родопи: влажни тревисти места по пътя за х. Здравец, 750 м надм. в., с цветове, 6. VII. 1989 г.

Установената популация почти съвпада с находката на И. Чешмеджиев (VII. 1976 г.), документирана в хербариума на ВССИ „Васил Коларов“ (ПВСИ—!). Необяснима е причината за отсъствието на Средни Родопи в хорологията на вида във ФНРБ (Пеев, 1982 в). Същият автор погрешно включва Турция в ареала на вида. Той липсва в посочения от Mandelova (1962) и Davis (1972) фонд на рода за тази страна.

3420.14000. *Fraxinus excelsior* L.; FN-81; SC(HA)SOM 150 633

Витоша: широколистни гори по северозападните склонове, на около 900 м надм. в., с плодове, 23. VIII. 1991 г.

Странен е фактът, че този флорен окръг отсъствува в разпространението на вида, дадено от Китанов (1982). Планината винаги е посочвана в различните издания на „Флора на България“. Видът е включен и в разработката на Китанов, Пенев (1963).

3860.16170. *Heliotopium supinum* L.; LG-58; SC(HA)SOM 150 634

Тракийска низина: каменисти места около с. Голям дол, Чирпанско, с цветове, 17. VI. 1990 г.

Видът е публикуван за флорния окръг от Чирпан — Урумов (1906). Запазен е образец от локалитета, събиран от И. Урумов, V. 1905 г. (PR—!).

0470.02210. *Anchusa azurea* Mill.; KG-75.

Западни Родопи: — Пещера, VI. 1909 г., И. Урумов — sub *A. italicica* Retz. (PR—!).

5630.22860. *Nonnea atra* Griseb.; KN-60.

Средна гора — Панагюрище, VII. 1970 г., И. Урумов (PR—!).

НОВИ ПОПУЛАЦИИ НА РЕДКИ И ЗАСТРАШЕНИ ВИДОВЕ

3430.14060. *Fritillaria meleagroides* Par.; FH-65; SC(HA)SOM 150 635

Знеполски район: влажни тревисти места около Алдомировското блато с цветове, 14. V. 1991 г.

Този застрашен вид досега бе известен от три находища в страната („Чер-

вена книга на НРБ“, 1984). Проучванията в тях категорично доказваха, че той е изчезнал в резултат на чувствителните промени в екотопите от човешката дейност. В SOM се намира хербарен образец (№ 147437), събиран от Н. Въльовска и Д. Пеев — Трънско, 5 km преди Трън — местн. Райна гла-ва, 1. 05. 1988 г. Той е погрешно определен като *F. meleagroides* и фактически принадлежи на *F. tenella* Bieb. (=*F. orientalis* Adams).

Установената популация в района на Алдомировското блато е единствената за нашата страна. Тя се характеризира с дифузна структура, а числеността ѝ е около 140 индивида.

3330.13840. *Fibigia clypeata* (L.) Medic.; МН-98; SC(HA)SOM 150 636

Североизточна България: Шуменско плато — каменисти места над с. Дивдядово, с плодове, 11. VII. 1987 г.

Популацията има ниска численост — 14 индивида, разпръснати поединично на площ от 400 m².

0050.00210. *Achillea leptophylla* Bieb.; NH-18; SC(HA)SOM 150 637

Североизточна България: варовити скали над с. Кюлевча, Шуменско, с цветове, 15. VII. 1989 г.

Рядък вид, известен за страната само от Североизточна България: край Плиска (непотвърден от 1910 г.) и Провадия — платото, северно от жп гарата 12. VII. 1987 г., Кузманов (SOM—146472, 146437).

КРИТИЧНИ БЕЛЕЖКИ

Във ФНРБ (Пеев, 1982 г) е включен Витошки район (Витоша) в хорологията на *Soldanella pusilla* Baumg. Авторът на разработката няма основание за подобно решение. Този глациален реликт никога не е съобщаван за планината. Освен това Витоша е една от най-добре проучените във флористично отношение и има издаден определител от Китанов, Пенев (1963). Възможно е базата за решение на Пеев (1982г) да са два хербарни образца, събиращи в края на миналия век и погрешно етикетирани (съхраняват се в SO).

В същата разработка е пропуснат ареалът на вида. Той обхваща Алпите, Апенините (източните части) и Балканския полуостров, където Пирин очертава южната граница в разпространението на вида.

Много спорна е и хорологията на *Soldanella hungarica* Simonk. в Пеев (1982г). Ограничаването на вида само в Пирин и Рила е неприемливо, тъй като във всички издания на Флора на България (sub *S. alpina* L.; *S. montana* Willd. var. *hungarica* (Simonk.) Stoj. et Stef.) той е посочван за повечето високи планини в нашата страна. Много е възможно в резултат на технически пропуск данните в рубриката „посочва се“, дадени при *S. pusilla*, да се отнасят за *S. hungarica*. Трябва да се отбележи, че посочено то при последния вид — Родопи (Дрен., 1934), е невярно и се отнася за Славянка.

Несъгласие има и по отношение на ареала на *Primula farinosa* L. Ограничаването му само в Европа — Северна (от Шотландия до Централна Швеция), и планините на Южна (Пеев, 1982г) е твърде неточно. Този панхолартичен елемент е разпространен и в планините на Азия, Северна Америка и Южна Америка (антарктическата част).

ЛИТЕРАТУРА

- Ахтаров, Б. 1950. Нови материали и критични бележки по флората на България. — Изв. Бот. инсг., 1, 424—431.
- Давидов, Б. Принос за изучаване флората на Шуменски окръг. — Сб. нар. умотв., 20, 1—54.
- Делипавлов, Д. 1979. Семейство Violaceae Ватсч. — В: Флора на НР България. Т. 7. С., БАН, 338—395.
- Йорданов, Д. 1921. Нов вид за българската флора. — Труд. Бълг. природоизп. д-во, 9, 127—128.
- Йорданов, Д. 1924. Няколко нови и редки за България растения. — Труд. Бълг. природоизп. д-во, 11, 184—185.
- Китанов, Б. 1982. Семейство Oleaceae Hoffmanns. et Link. — В: Флора на НР България. Т. 8. С., БАН, 369—386.
- Китанов, Б., И. Пенев. 1963. Флора на Витоша. С., Наука и изкуство. 516 с.
- Кожухаров, С., Д. Пеев, Н. Николов. 1983. Съхранение, представяне и ползване на текущата хорологична информация. — Фитология, 22, 61—66.
- Кузманов, Б. 1976а. Род *Psoralea* L. — В: Флора на НР България. Т. 6. С., БАН, 119—123.
- Кузманов, Б. 1976 б. Род *Genista* L. — В: Флора на НР България. Т. 6. С., БАН, 36—61.
- Кузманов, Б., Н. Андреев. 1982. Род *Peucedanum* L. — В: Флора на НР България. Т. 8. С., БАН, 220—240.
- Пеев, Д. 1982а. Род *Angelica* L. — В: Флора на НР България. Т. 8. С., БАН, 207—211.
- Пеев, Д. 1982б. Род *Oenanthe* L. — В: Флора на НР България. Т. 8. С., БАН, 178—192.
- Пеев, Д. 1982в. Род *Pastinaca* L. — В: Флора на НР България. Т. 8. С., БАН, 240—245.
- Пеев, Д. 1982 г. Семейство Primulaceae Vent. — В: Флора на НР България. Т. 8. С., БАН, 302—341.
- Стоянов, Н. 1921. Растения, събиращи в Македония и Одринско от покойния Ив. Нейчев. — Труд. Бълг. природоизп. д-во, 9, 36—50.
- Урумов, И. 1906. Девети принос към българската флора. — Сб. нар. умотв., 22, 1—110.
- Урумов, И. 1909. Десети принос към българската флора. — Сб. нар. умотв., 25, 1—157.
- Урумов, И. 1912. Дванадесети принос към българската флора. — Сб. БАН, 2, 1—243.
- Урумов, И. 1929. Флора на Карловската околия. — Сб. БАН, 25, 3—132.
- Урумов, И. 1935а. Флора на Кюстендилски окръг. — Сб. БАН, 30, 1—235.
- Урумов, И. 1935б. Флора на Врачански окръг. — Сб. БАН, 29, 1—205.
- Червена книга на НР България. Т. 1. Растения. 1984. С., БАН. 447 с.
- Флора на НР България. 1976. С., БАН. 590 с.
- Флора на НР България. 1979. С., БАН. 529 с.
- Флора на НР България. 1982. С., БАН. 518 с.
- Флора на НР България. 1989. С., БАН. 539 с.
- Davis, P. 1972. Genus *Heracleum* L. — In: Flora of Turkey. Vol. 4, 422-426.
- Кузмаполов, В., Н. Андреев, С. Георгиева, А. Митрев. 1987. Biosystematic Studies on *Peucedanum* L. in Bulgaria. I. Karyological Study. — Фитология, 33, 3-13.
- Мандепова, И. 1962. Genus *Heracleum* L. in Turkey. — Notes Roy. Bot. Gard. Edinb., 24, 173-181.
- Velenovsky, J. 1891. Flora Bulgarica. Pragae. 676 p.
- Velenovsky, J. 1898. Flora Bulgarica. Supplementum I. Pragae. 404 p.

Постъпила на 18. IX. 1991 г.

Адрес на автора:

Николай Андреев
Национален природонаучен музей при БАН
бул. „Цар Освободител“ № 1, 1000 София

MATERIALS AND CRITICAL NOTES ON BULGARIAN FLORA

NIKOLAI ANDREEV

(Summary)

New chorological data of 10 species, 4 subspecies, 10 varieties and one hybrid higher plants in different floristic regions of Bulgaria are announced. Material from herbariums, stored in ex-Czechoslovakia (PRC, PR) and from our own collections offers support for the distribution of 20 taxa, considered according to the Flora of the People's Republic of Bulgaria as suspicious in some floristic regions. As a result of field work *Viola pumila* Chai x and *Angelica archangelica* L., included in the Red Data Book of the People's Republic of Bulgaria as extinct species, are restored to the national phytogenetic fund. New populations of a threatened species and two rare species have been found. The habitat of *Fritillaria meleagroides* Part. off the Aldomirovci marsh is the only one in Bulgaria.